

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

KE-01.152.317.2023.DP

Kraków, 2023 -11- 09

Odpowiedź na petycję

Sprawa	Petycja, w treści której zwrócono się z postulatem podjęcia działań w celu likwidacji uciążliwości zapachowych na terenie południowego Krakowa
Data pisma	10 października 2023 r.
Data wpływu	10 października 2023 r.
Znak sprawy	KE-01.152.317.2023.DP

Odpowiadając na powyższą petycję, skierowaną m.in. do Prezydenta Miasta Krakowa, proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Zgodnie z art. 222 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.) minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, może określić, w drodze rozporządzenia, wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu i metody oceny zapachowej jakości powietrza.

Jednak pomimo istnienia wskazanej powyżej delegacji ustawowej, problem dotyczący uciążliwości zapachowych wciąż pozostaje nieuregulowany prawnie na terenie całego naszego kraju.

Emisje zapachowe nie są zdefiniowane liczbowo, a ich ocena ma charakter indywidualny i subiektywny. Przepisy prawne z zakresu ochrony środowiska nie rozstrzygają tego problemu i nie wprowadzają norm zapachowych jakości powietrza.

Wobec okresowego pojawiania się uciążliwości zapachowej towarzyszącej stosowanym technologiom dopuszczonym przepisami prawnymi i wydanymi decyzjami administracyjnymi, podnoszony problem wymaga rozwiązań kompleksowych w sferze prawnej. Ponadto eliminacja uciążliwości odorowej związana jest z modernizacją procesów technologicznych, hermetyzacją obiektów powodujących uciążliwości odorowe itp., co również powinno być uregulowane prawnie.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że Miasto Kraków już od 2017 roku podejmuje działania zmierzające do ograniczenia uciążliwości odorowej na terenie południowo-wschodniej części Krakowa.

W 2018 r. na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków wykonany został przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie „Raport z badań uciążliwości odorowej na terenie południowo – wschodniej części Krakowa”. Uzyskane wyniki pozwoliły na wyodrębnienie 5 obszarów

charakteryzujących się podwyższonym poziomem stężeń zapachowych oraz negatywną oceną sensorycznej jakości hedonicznej.

Ponadto, w 2019 r. zorganizowane zostały przez Wydział Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Krakowa - przy współudziale Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie (WIOŚ) i Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego - spotkania z zakładami powodującymi uciążliwości odorowe. Omawiano wówczas kwestie ich funkcjonowania w kontekście sąsiedztwa m.in. z terenami mieszkaniowymi.

W trakcie spotkań przedstawiciele zakładów poinformowali, że podejmują działania w celu modernizacji obiektów dla ograniczenia uciążliwości odorowej oraz deklarują chęć pozostania na przedmiotowym terenie. W efekcie wywieranej presji na usprawnienia technologiczne oraz w wyniku wzmożonego nadzoru ze strony Straży Miejskiej Miasta Krakowa i WIOŚ, część z nich zmniejszyła emisję uciążliwych zapachów.

Niemniej jednak zakłady, które nie dysponują środkami na inwestycje, nie zaangażowały się w hermetyzację uciążliwych instalacji.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności oraz zaangażowanie Prezydenta Miasta Krakowa w rozwiązanie uciążliwego problemu, zarządzeniem Nr 735/2019 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 8 kwietnia 2019 r. powołany został Zespół Zadaniowy w celu koordynacji działań dla ograniczenia uciążliwości odorowych na terenie południowo-wschodniej części Krakowa.

Przedmiotowy zespół spotyka się cyklicznie, a w trakcie jego posiedzeń analizowane są działania podejmowane przez odpowiednie jednostki oraz ustalany jest plan działań w celu ograniczenia uciążliwości odorowej na wskazanym w treści petycji terenie.

Dodatkowo wskazuję, że Inspekcja Ochrony Środowiska w ramach ustawowych działań prowadzi kontrole oraz inne czynności wobec podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na przedmiotowym terenie w celu sprawdzenia czy prowadzona przez nich działalność jest zgodna z przepisami prawa.

Zgłaszane przypadki uciążliwości odorowych rozpatrywane są w oparciu o istniejące przepisy i możliwości techniczne pozwalające na ich weryfikację. Są one weryfikowane zarówno w trakcie działań kontrolnych, jak również czynności podejmowanych na podstawie art. 10b ustawy z 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2023 r. poz. 824, z późn. zm.). W związku z powyższym interwencje dotyczące uciążliwości odorowych kierowane są do WIOŚ w Krakowie, który systematycznie przeprowadza kontrole zakładów zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Pragnę również zaznaczyć, że Wodociągi Miasta Krakowa S.A. (WMK S.A.) od kilkunastu lat realizują działania w zakresie ograniczania uciążliwości zapachowych obiektów gospodarki ściekowej. Mają one charakter długofalowy, a ich celem jest identyfikacja źródeł odorów, ocena skali zjawiska i wykonanie systemów dezodoryzacyjnych.

W lutym 2021 r. Zarząd WMK S.A. przyjął „Program ograniczania uciążliwości zapachowej obiektów gospodarki ściekowej na lata 2021-2025”, którego celem jest rozwiązywanie problemów uciążliwości zapachowych związanych z funkcjonowaniem obiektów gospodarki ściekowej i odpadowej eksploatowanych przez WMK S.A. W programie opisano dotychczasowe działania i przyjęto założenia na lata 2021-2025 w oparciu o strategię ww. spółki oraz Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021-2025.

W programie ujęto zarówno planowane działania inwestycyjne i remontowe, jak i prace o charakterze eksploatacyjnym, wskazano źródła finansowania oraz harmonogram ich realizacji.

W ramach działań dotyczących oczyszczalni ścieków Płaszów dotychczas zrealizowano między innymi zadania dotyczące hermetyzacji i dezodoryzacji: stacji zlewnej, kolektora płaszowskiego, stacji krat, pompowni, koryta pomiarowego oraz zbiorników osadu.

W latach 2021-2022 kontynuowano prace dotyczące dezodoryzacji części mechanicznej oczyszczalni. Przeprowadzono również remonty zgarniaczy na dwóch osadnikach wstępnych, co pozwoliło na ograniczenie zalegania osadu i flotatu przyczyniających się do powstawania uciążliwości zapachowych. Ukończono także prace projektowe i uzyskano pozwolenie na budowę dla wielostopniowej stacji dezodoryzacji kolektora bieżanowskiego w rejonie punktu zlewego.

W roku 2023 wyremontowano kolejny zgarniacz na osadnikach wstępnych, realizowana jest budowa wielostopniowej stacji dezodoryzacji i przygotowywane są kolejne zadania. Dalsze plany przewidują kontynuację hermetyzacji obiektów części mechanicznej w pełnym zakresie.

Jak również ustalono, w trakcie przeprowadzonych kontroli dotyczących poprawności wykonania zamknięć wodnych wpustów ulicznych służących do odwadniania dróg oraz parkingów w rejonie ulic: Bagrowa, Lipska, Mały Płaszów (gdzie występują systemy kanalizacji ogólnospławnej) w 73 przypadkach stwierdzono niewłaściwe wykonanie zamknięć wodnych wpustów ulicznych służących do odwadniania dróg oraz parkingów. W uzasadnionych przypadkach sprawy kierowane są do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Krakowie – Powiat Grodzki (PINB), który przeprowadza kontrole, wydając w ramach podejmowanych działań nakazy, a także sprawdza wykonanie określonych działań naprawczych.

Problem dużej uciążliwości uwidocznił się jesienią 2019 r. i narastał mimo pory zimowej. Zmieniły się także obszary emisji i jej źródła. Tym razem obok emisji zakładowych zwrócono uwagę na możliwość emisji substancji złowonnych z sieci kanalizacyjnej, zarówno ściekowej jak i deszczowej. Wyspecjalizowane zespoły pracowników Wodociągów Miasta Krakowa S.A. wykonały szereg seryjnych pomiarów oraz testów dla różnych rozwiązań, przy próbach dezodoryzacji kolektora bieżanowskiego i koryta pomiarowego między kratami gęstymi i pompownią ścieków.

Dodatkowo opracowywana jest dokumentacja dla przedsięwzięcia obejmującego przykrycie czterech osadników wstępnych wraz z budową stacji dezodoryzacji.

W planach ww. spółki na kolejne lata przewidziano kontynuację hermetyzacji obiektów technologicznych oczyszczalni ścieków, w szczególności czterech osadników wstępnych. Zakłada się, że niezbędne nakłady na ten cel to ponad 20 mln zł.

Wspomniane przedsięwzięcie zostało włączone w zakres kompleksowego projektu modernizacji i rozbudowy oczyszczalni Płaszów, dla którego Wodociągi Miasta Krakowa S.A. ubiegają się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej.

Na bieżąco prowadzone są również działania z wykorzystaniem systemu rejestracji zgłoszeń dotyczących skarg związanych z wystąpieniem bądź nasileniem uciążliwości zapachowej. Zgłoszenia podlegają weryfikacji, kontroli w terenie, sporządzana jest dokumentacja i ewidencja, wprowadzana do systemu Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Dla każdego ze zgłoszeń podejmowane są adekwatne działania eksploatacyjne, inwestycyjne bądź informacyjne skierowane do odpowiedzialnych jednostek.

Podmioty prowadzące działalność na tym terenie w zakresie gospodarowania odpadami, która może być źródłem uciążliwości zapachowych na bieżąco podejmują działania w celu zapobiegania i redukcji tych uciążliwości. Wszystkie te zakłady stosują działania antyodorowe obejmujące m.in. rozpylanie substancji antyodorowych.

Straż Miejska Miasta Krakowa objęła systematyczną kontrolą kompleks handlowy zlokalizowany przy ul. Półtanki w zakresie zbierania i pozbywania się odpadów. Dokonuje ona także monitoringu zakładów emitujących uciążliwości odorowe z użyciem drona. Materiał filmowy po analizie przedmiotowych materiałów przez Wydział Kształtowania Środowiska UMK przekazywany jest do WIOŚ w Krakowie celem podjęcia interwencji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości występujących na terenie zakładów.

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2151, z późn. zm.) zobowiązała posiadaczy odpadów do złożenia wniosku o zmianę posiadanych decyzji w zakresie odpadów (w terminie do 5 marca 2020 r.). W sytuacji nie wypełnienia przedmiotowego obowiązku powyższe decyzje wygasły.

Urząd Marszałkowski Departament Środowiska przy rozpatrywaniu ww. wniosków poddawał szczegółowej analizie warunki prowadzonej działalności zakładów w zakresie uciążliwości odorowej. Nowa decyzja wymagała przeprowadzenia kontroli Straży Pożarnej, kontroli WIOŚ i Urzędu Marszałkowskiego oraz uzyskania opinii Starosty (Prezydenta Miasta Krakowa) uwzględniającej wskazania, dotyczące ograniczenia uciążliwości odorowych.

Jednocześnie informuję, że kanalizacja opadowa na terenie wskazanym w treści petycji jest wyczyszczona, przekamerowana (objęta inspekcją telewizyjną) i zinwentaryzowana.

Na terenie Rybitw, miejska jednostka organizacyjna Klimat-Energia-Gospodarka Wodna posiada na sieci deszczowej 8 sztuk separatorów, które podczyszczają wodę opadową z substancji ropopochodnych. Ponadto wykonywane są badania jakości wody pod względem zawiesiny ogólnej i węglowodorów ropopochodnych. Oprócz czyszczenia sieci kanalizacji opadowej, wykonywane są również (na bieżąco) czyszczenia kratek drogowych.

Należy dodać, że ww. miejska jednostka organizacyjna wraz z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie bierze udział w modelowaniu Drwiny Długiej, co ma na celu polepszenie stanu hydrologicznego tej rzeki i umożliwienie wylotom z kanalizacji opadowej lepszego odpływu. W ramach prac utrzymaniowych wykonano inwentaryzację jej wylotów, przeprowadzono udrożnienie oraz wykoszono roślinność.

Mając powyższe na uwadze podkreślenia wymaga, że konieczność ograniczenia uciążliwości odorowej na obszarze południowo-wschodniej części Miasta jest sprawą niebudzącą jakichkolwiek wątpliwości, jednakże jest to problem skomplikowany zarówno pod względem prawnym, jak i technologicznym.

Należy również uwzględnić fakt, że modernizacja procesów technologicznych, hermetyzacja obiektów itp. powodujących uciążliwości wymaga nakładów finansowych i ich realizacja nie zawsze może nastąpić w trybie natychmiastowym.

Miasto Kraków, działając poprzez spółki i jednostki miejskie, w tym Wodociągi Miasta Krakowa S.A., Zarząd Dróg Miasta Krakowa, jednostkę Klimat, Energia i Gospodarka Wodna, Straż Miejską wychodząc naprzeciw mieszkańcom podejmuje i będzie podejmowało wiele zadań w tym zakresie, niemniej jednak w celu wyeliminowania przyczyn powstających uciążliwości wymagane jest również zaangażowaniem innych właściwych podmiotów. Ponadto nadal kontynuowana będzie współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Krakowie, Urzędem Marszałkowskim i mieszkańcami Krakowa, celem ograniczenia uciążliwości odorowych.

Szczegółowe informacje w powyższym zakresie opublikowane zostały na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa pod następującym adresem: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=110883.

Zaznaczenia wymaga, że jedyne przepisy dotyczące ochrony powietrza atmosferycznego zawarte są w ustawie Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którymi eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza może wymagać pozwolenia na emisję bądź zgłoszenia organowi ochrony środowiska (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia – Dz.U. Nr 130 poz. 881, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia – Dz.U. Nr 130, poz. 880).

Pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza określa wielkość dopuszczalnej emisji w warunkach normalnego funkcjonowania instalacji, nie większą niż wynikająca z prawidłowej eksploatacji instalacji, dla poszczególnych wariantów funkcjonowania (art. 188 ustawy Prawo ochrony środowiska). W razie braku standardów emisyjnych i dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu ilości gazów lub pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza ustala się na poziomie niepowodującym przekroczeń:

- a) wartości odniesienia substancji w powietrzu
- b) wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu (art. 222 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska)).

Zgodnie z art. 222 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska Minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, może określić, w drodze rozporządzenia, wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu i metody oceny zapachowej jakości powietrza.

Uwzględniając powyższe okoliczności pragnę zapewnić, że wszelkie możliwe i dopuszczalne prawem działania dotyczące ograniczenia uciążliwości odorowej, które mogą być podejmowane w obecnych realiach prawnych są realizowane, a ewentualne dalsze czynności mogą zostać podjęte po przyjęciu rozwiązań kompleksowych w sferze prawnej.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze wyjaśnienia zostaną przez Pana przyjęte oraz zwracam się z prośbą o poinformowanie o treści niniejszego pisma wszystkich zainteresowanych przedmiotową sprawą osób.

Z poważaniem,

z up. PREZYDENTA MIASTA

Jerzy Miżyk
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:

- 1. Adresat,
- 2. Aa

Do wiadomości:

- 1. Wydział Kształtowania Środowiska UMK,
- 2. Wydział ds. Jakości Powietrza UMK,
- 3. Klimat-Energia-Gospodarka Wodna,
- 4. Straż Miejska Miasta Krakowa,
- 5. Wydział Gospodarki Komunalnej i Klimatu UMK,
- 6. Aa.

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=97749.